

Winpilot ohjelman asennusohjeita

15.02.2007/HK

(Ohje pätee versiolle Adv ja Pro 7.xx ja VFR 2.0x)

Nämä käyttöohjeet on tehty sekä Winpilot ADV että VFR käyttäjille. Valitettavasti Winpilot VFR ja Winpilot ADV ohjelmat kehittyvät eri tahtiin ja jossain kohdissa ei kaikkia mainittuja ominaisuuksia löydy VFR-ohjelmasta.

Molemmista ohjelmaversioista löytyy kuitenkin hyvätasoiset englanninkieliset käyttöohjeet, joista asiat on aina tarkistettavissa. Ohjekirjan löydät joko www.winpilot.com tai toimituksen mukana tulleelta CD levyltä.

Ohjelman kehitys on varsin nopeaa enkä mitenkään pysy näiden ohjeiden kanssa täysin tahdissa mukana mutta se minulle sallikaa.

HUOM: Ohjelma toimii Simulaattorimuodossa ilman salasanaa. Se ei kuitenkaan ota vastaan GPS tietoa. Koneen saa lentämään haluttuun suuntaan näytössä vetämällä.

1. Active Sync yhteydenpito-ohjelma

Microsoftin tekemä **Active sync** on PC:n ja kämmenmikron yhdistävä ohjelma, jota tarvitaan ohjelmia tai dataa kämmenmikroon siirrettäessä. Ohjelman käynnistyttyä näkyy kämmenmikro PC:n tiedostohallinnassa **Mobile devicenä** tai **Matkaviestimenä** kielivalinnasta riippuen.

Ohjelma ladataan PC:hen tuplaklikkaamalla.

Ohjelma löytyy Winpilot CD-levyltä. Uusin versio on 3.8 msasync38.exe. Se on itsepurkava ja asentuu tuplaklikkaamalla (sopii Win98, Win 2000 Win XP käyttäisiin. Win95 varten löytyy levyllä msasync95.exe)

Uutta Mobile 5 käyttöjärjestelmää varten löytyy levyllä versio 4.01. Sitä ei pidä kuitenkaan asentaa vanhempaa käyttöjärjestelmää (PPC2000, 2002, 2003) käyttäviä koneita varten johtuen ohjelman huonosta käyttövarmuudesta vaan käyttää kohtuullisen hyvin toimivaa versiota 3.8.

HUOM: Älä asenna iPAQ 36xx mukana tulleelta CD-levyltä versiota 3.1

Huomaa, että ohjelma varaa ko. sarjaportin itselleen ja se täytyy kytkeä irti jos sarjaporttia (Com) haluaa käyttää muuhun tarkoitukseen.

Yhteydenpitoon on saatavissa myös telakan ja laturin korvaava lataava USB-iPAQ kaapeli. USB yhteys on n. 5x nopeampi kuin sarjaliikenne.

Active Sync toimii myös laitteessa olevalla infrapunayhteydellä. Infrapuna pitää erikseen avata kämmentietokoneessa. IP yhteys on erittäin kätevä siirrettäessä tiedostoja kämmentietokoneesta toiseen. Kannattaa harjoitella.

Kun iPAQ laitetaan PC:hen kytkettyyn pöytätelineeseen, syntyy yhteys yleensä automaattisesti tai sitten ei. Tarkista Active Sync ohjelman **Connection Settings**, että portti on käytössä ja käske luomaan yhteys **Get Connected**.

Joskus saa yhteyden lopettamalla yhteyden com-porttiin ja aloittamalla uudelleen. Joskus auttaa iPAQ kevytresetti pohjanapista. Joskus täytyy PC käynnistää uudelleen.

Yleisesti ottaen toimii USB yhteys luotettavammin kuin sarjaportista.

Yhteyden synnyttyä kysytään **Set Up a Partnership** - siihen kannattaa valita alempi, synkronoimaton vaihtoehto.

Windowsin resurssinhallintaan tulee nyt näkyviin uusi kohde **Mobile Device** tai **Matkaviestin** jossa näkyy iPAQ:in koko sisältö. Winpilot tiedostot kopioidaan CD levyllä iPAQ:in **My Pocket PC/My Documents** hakemistoon. Tiedostot siirretään sinne kopioimalla ja liittämällä (hiiren oikea nappi). Ohjelmat siirtyvät automaattisesti PC:ssä tuplaklikkaamalla.

CD:n sisältö kannattaa ensin kopioida PC:n hakemistoon esim. **Winpilot**. Siellä on hakemisto nimeltä **Lataus**, jonka on tarkoitus sisältää kaikki mitä tyhjään koneeseen on tarve ladata ohjelmaa lukuunottamatta. Winpilot hakemisto kannattaa pitää ajan tasalla hakemalla sinne uusimmat ohjelmat verkosta ja viimeisimmät päivitykset minulta.

2. Winpilot ohjelma (WP)

Sen löydät joko toimituksen mukana tulleelta CD-levyltä tai tuoreimman version osoitteesta **www.winpilot.com**. Valitse oikea versio joko **Adv Pro** tai **VFR**

HUOM: Sekä PPC2000/2002 että 2003 käyttöjärjestelmälle on oma versionsa esim Install_WPADV_2002_702 PPC2000/2002:lle ja Install_WPADV_2003_702 PPC2003:lle ja Mobile 5:lle

Ohjelma ladataan tuplaklikkaamalla sen kuvaketta PC:ssä, jolloin se asentuu kämmenmikroon automaattisesti. Käytä oletusasennusta.

Ohjelman uudempi versio voidaan ladata suoraan päälle, jolloin sinne aikaisemmin siirretyt tai luodut asetukset tai tiedostot säilyvät.

HUOM: jos halutaan ladata vanha versio uudemman tilalle tulee iPAQ:ille tehdä täys-resetti akkukykimestä.

3. Tiedostojen siirto

Winpilot CD:ltä pitää siirtää iPAQ:in **My Documents** hakemistoon seuraavat tiedostot :

Winpilot Adv käyttäjä:

HKFIN06.txt	sisältää ilmatilan
Kilpailu2006HK.txt	sisältää kilpailualueet
HK2004.dat	sisältää käänneasteet ja lentokentät
Finland2.wp3	koko Suomen kartta
WP_SETTINGS.xml	hyvät ohjelman perusasetukset/HK
WP_TEXT.xml	suomenkielisen käännöksen

Winpilot VFR käyttäjä:

HKFIN06.txt	sisältää ilmatilan
Finland2.wp3	koko Suomen kartta
VFRilmo061.dat	VFR ilmoittautumispaikat
WP_SETTINGS_VFR.xml	Hyvät ohjelman perusasetukset/HK
WP_TEXT.xml	suomenkielisen käännöksen

Tämän lisäksi kannattaa fonttiedosto **arial.ttf** siirtää iPAQ:in hakemistoon **Windows/Fontit**, jotta näytön tekstiasun saa siistimmäksi.

Lisäksi kannattaa molempien käyttäjäryhmien ladata USAF alkuperää olevat ilmatilatiedot, jotka sisältyvät **WP_Europe_Install_06XX.exe** tiedostoon. Tiedosto päivittyy Winpilotin sivuilla kuukausittain ja se on sieltä vapaasti saatavissa. Tiedosto latautuu automaattisesti oikeaan paikkaan tuplaklikkaamalla kuten ohjelmakin.

Jos tiedostoa ei ladata sitä kysytään joka kerran ohjelmaa käynnistettäessä. Muuta hyötyä purjelentäjälle ei siitä ole koska sen sisältämät tiedot poistetaan näkyviltä jäljempänä kuvatuista syistä. VFR käytössä siitä käytetään hyväksi lentokenttä- ja majakkatiedot.

Tämän jälkeen käynnistetään ohjelma **Simulaattoritilaan** ja kaiken pitäisi olla valmista.

Suomen kieli täytyy erikseen ottaa käyttöön viimeisen menusivun kohdasta **Language**.

Huom: Ohjelmaversiota 5.xx varten on oma WP_TEXT tiedostonsa. Poista 527 nimestä ennen siirtämistä.

4. Kartoista

Nykyisen karttaformaatin .wp3 mukaiset kartat löytyvät lähes koko purjelentävästä maailmasta Winpilot-kotisivuilta. CD:ltä löytyy muutamia muita maita Suomen lisäksi. Suomen karttaan on tullut mukaan kolmiulotteisuus (Finland2.wp3) eli kartta on jaettu muistaakseni 300m korkeusporrastuksella eri tasoihin.

Siinä on koko eteläinen Suomi samalla vihreällä, joka häittää tekstin näkymistä. Sen saa pois (pohja muuttuu valkoiseksi) poistamalla väkäsen **Menu More Settings2 Elevations** kohdasta. Editoimalla voi myös muuttaa **floor 0** väriä vaaleammaksi (esim +3), jolloin pohja muuttuu vaalean keltaiseksi. Jälkimmäinen on suositeltavampi, koska ilmatilan värit on tehty sitä silmälläpitäen.

VFR versiossa tämä asetus löytyy kohdasta **Map** (Näytössä on)

5. Ilmatilasta

Version 4.05x myötä on tullut mahdolliseksi käyttää kaikissa ohjelmissa samaa kuukausittain päivitettyä (USAF) ilmatilatiedostoa **WP_Europe_Install_06XX.exe**

Tällä hetkellä on tämä USAF:n ylläpitämä ilmatilatietokanta vähän sekava ja siitä puuttuu VFR:n kannalta olennaisia asioita eikä sitä voi suositella. Sensijaan sen lentokenttä- ja majakkatiedot ovat ihan käyttökelpoiset. Itse ilmatila kannattaa pitää piilossa poistamalla väkänen **Menu Map Airspace**. Purjelennossa kannattaa myös lentokenttätiedot pitää piilossa **Menu Map Airports** jotta lentokentillä näkyy vain normaali käännepeiste.

Käyttökelpoisin ilmatila on AIP:n mukaan tekemäni **HKFIN06.txt**, joka on tällä hetkellä jo varsin täydellinen. Sitä on tarkoitus päivittää vähintään kerran vuodessa marraskuun päivitysten jälkeen, jos siihen on tarvetta

Purjelennon kilpailualueista on myös olemassa oma vaihtoehtoinen ilmatilatiedostonsa **Kilpailu2006.txt**.

Ilmatilan värit on valittu ilmatilan väritysoptiota "**See through**" silmälläpitäen (**Menu Users Airspace**). Tällöin karttapohja näkyy värityksen läpi.

HUOM: Ilmatilan nimet, jotka ovat samalla tartuntakahvat ilmatilan tietoihin näkyvät ainoastaan kun kartta on suurennettu niin, että oikean yläkulman mittaviiva on 10km. Mittakaavan muutos käy helpoiten nelivalintanapilla. (pienenee alas)

Huom! Ilmatilaluokkia on muutettu olennaisesti näkyvyyden parantamiseksi seuraavasti:

- TMA-alueet ovat luokassa B Helsinki TMA A luokassa C
- AFIS A alueet ovat luokassa E ja AFIS B alueet luokassa D
- MIL CTA:t ovat luokassa E
- Purjelentoalueet ovat luokassa W (wave window)
- Kieltoalueet (P) luokassa P
- Vaara alueet (D) luokassa Q
- Rajoitusalueet luokassa R paitsi R28 (itäinen raja) luokassa BL (raja)

Ilmatilavaroitus on poistettavissa tuplaklikkaamalla lohkon nimeä tai ensimmäisen ilityksen/varoituksen yhteydessä.

6. Winpilot-ohjelman asettelu

HUOM: Asettelu ei ole juurikaan tarpeen mikäli tekemäni **SETTINGS** tiedosto on siirretty kämmentietokoneeseen.

HUOM: kun säädätte Winpilotin asetuksia enemmän oman mielenne mukaisiksi kannattaa kämmenmikrossa oleva WP_SETTINGS tiedosto kopioida PC:hen jotta asetukset säilyvät seuraavaan latauskertaan.

Asetuksia muutetaan ohjelman simulattoritilassa.

HUOM: Olen joutunut tekemään joitakin poikkeavia kämmenmikroja varten omat Settings tiedostot ja ne löytyvät kohdasta muut PDA. Poista esim 4700 nimestä ennen siirtämistä.

6.1 Aseta kartta, ilmatila ja käänne pisteet. (Ei tarpeen)

Paina **Menu** ja **Files**.

Aseta kartta (**Terrain Map** ja **wp3**). Sama uudelleen ja aseta ilmatila (**Additional Airspace**) ja käänne pisteet (**User waypoints**). Moottorilennossa ilmoitustautumispaikat

Aeronautical infoon tulee nykyään asennuksen yhteydessä Mindenin tiedot. Ne pitää korvata Suomen tiedoilla.

Käänne pisteluettelosta (**Flight Plan, kierrekansion kuva ja naaman kuva**) valitaan käänne pisteeksi esim. Räyskälä ja suurennuslasilla ja **Action** napilla tehdään siitä ensin kotikenttä jolloin simulaattorikonekin siirtyy sinne.

Jos kone jää Mindenin maisemiin ei karttapohja eivätkä käänne pisteet tule näkyviin.

6.2 Aseta polaari (on tarpeen)

Paina **Menu More Polar**. Paina **New** ja valitse sopiva. Ihan kaikkia ei sieltä löydy mutta ainakin vastaava. 18m koneiden kohdalla on puutteita. Kun valitsette polaaria tarkistakaa, että tyhjämassa ja max vesiballasti täsmäävät. Muuttakaa tai tehkää uusi jäljempänä kuvatulla tavalla, jos on tarvis.

Huom: Tässä vaiheessa voit poistaa My Documents hakemistoon tulleet tiedostot Winpilot.dat, Winpilot.txt ja Winpilot.plr (Winpilot oletusarvot)

6.3 Aseta näytön alarivi (Ei tarpeen)

Paina **Menu Nav Box** ja valitse mitä haluat näkyvän alarivillä.

Alarivillä tulee mielestäni olla vähintään seuraavat laatikot:

ADV: TP Arrow TP Distance Arrival Altitude agl Time Left
Start Task Button

VFR: TP Arrow TP Distance XT Error Ground Speed
Start Task Button ETA to Next Wpt

Laatikoita voi nykyään sijoittaa vapaasti näytön alueelle ja muuttaa niiden esitysasua ja väriä. Vasemmassa yläkulmasa **Nav Box** valintaa on kolmen pisteen nappula. Siitä päästään valitsemaan **Allow Drag**. Tällöin voidaan laatikoita siirtää ja muuttaa. Kun klikkaa niistä jotakin tulee näytön keskelle hetkeksi pieni symboli, jota painamalla päästään poistamaan laatikon kolmannen rivin teksti ja vaihtamaan tekstin kokoa ja väriä.

Lopuksi kannattaa painaa uudelleen kolmen pisteen nappulaa ja painaa rakennuspalikoiden kuvaa, jolloin laatikot asettuvat riviin näytön alalaitaan ja vii-

meisenä poistaaväkänen **Allow drag**, ettei laatikoita tule vahingossa siirrettyä. **Start** näppäintä käytetään tehtävän manuaaliseen käynnistykseen ja seuraavan sivun aloittamiseen VFR versiossa. ADV versiossa käynnistys toimii normaalisti automaattisesti.

Start nappi muuttuu läpinäkyvästä mustaksi (toimivaksi) kun ollaan alle 3km etäisyydellä lähtö tai käännepisteestä. Tehtävän voi käynnistää myös **Flight Plan Task** napista.

6.4 Aseta fontit (Ei tarpeen)

Kaikkien näkyvien tekstien kirjoitusasuun voi vaikuttaa.

Paina **Menu More More Fonts** ja muuta jos on tarpeen (Arial on siirrettävä iPAQ fonttikirjastoon). Mielestäni koko 16 lihava on hyvä ilmatilaan ja Nav boxin alariville. Sen otsikkoriviin on koko 14 hyvä. Muut menee koolla 12 lihava ja lentokenttissä **Arrival Label** kannattaa käyttää 12 normaali fonttia. Kokeilkaa niin tulee mieleisen näköinen.

6.5 Lentokenttä- ja käännepistetekstit (Waypoint labels) (Ei tarpeen)

Paina **Menu More More Labels**. Täällä voi vaikuttaa näkyvätkö saavutettavissa olevat lentokentät tekstinä vihreällä pohjalla (suositellaan) vai ympyränä. Myös tekstin pituuteen voi vaikuttaa (6 on sopiva)

Käännepisteen tunnistetiedot väkänä tulee vaihtaa käännepisteen nimeksi.

6.6 Aseta Menut (Ei tarpeen)

Menu-taulujen sisältöjä voidaan muuttaa. Kolmessa menutaulussa on oletuksena näkyvissä vain osa mahdollisista toiminnoista. Mm. Oma ilmatila **User Airspace**, termiinkinmerkintä **Mark Position** eivät ole näkyvissä. Tauluja ei myöskään ole järjestetty käyttömäärän suhteessa. Päivittäin käytettävät kannattaa kerätä ensimmäiselle sivulle. Kannattaa tutustua mitä valintoja on olemassa.

Ovat muuten nyt viimeisimmässä versiossa aika hyvässä järjestyksessä.

Ensimmäisen menun alarivin luukut kuvaavat neljää iPAQ:in nappia, joihin siis saa nyt **pikavalinnat**. Esim **Mark Position** vasemmalle ja **Task editor** oikealle. Keskelle vasemmalle sopii esim. **Touch** ja oikealle **GoTo**

HUOM: Joissain ohjelmaversioissa saattaa esim. User Airspace näppäin puuttua. Se kannattaa editoida näkyviin esim. 3-menun OK:n paikalle. OK on myös ylhäällä keskellä.

Saman menun alariviin voi lisätä näkyviin esim. Position (näyttää koordinaatin) Kakkos- ja kolmosmenun neljä alarivin nappia ovat siis myös vapaasti käytössä ja niihin saa näkyviin ison joukon käyttökelpoisia juttuja.

Myös Volksloggerin ohjaukseen tarvittavat VL Dcl ja VL Lgs napit saattavat puuttua. VL Dcl:n voi laittaa esim. 3-menun To 302 paikalle ja VL LGs:n Quit WP:paikalle

6.7 Aseta salasana

Jotta Winpilot toimii normaalimuodossa ja ymmärtää GPS-signaalia on ohjelmalle annettava salasana. Se on tyypillisesti sidottu iPAQ:in sarjanumeroon. Salasanana saa siis minulta maksamalla ohjelman. Valitse simulaattorimuodossa **Menu About** ja valitse salasanan perustaksi **iPAQ** ja **anna salasana**. Kirjoita salasana muistiin vaikka teipillä takapuolelle ja vielä jonnekkin muualle, jos ohjelma joudutaan jostain syystä lataamaan uudelleen.

Salasanan saa sidottua myös loggeriin ja sen sarjanumeroon. (yksi kone monta käyttäjää). Tällöin on ohjelma käynnistettävä loggeri kytkettynä normaalitilassa (ei simulaattori), jolloin Winpilot lukee loggerin sarjanumeron koodin joukosta ja vasta sitten kysyy salasanaa.

Salasana toimii seuraavaan vuoden loppuun asti tulevissa uusissa ohjelmaversioissa. Seuraavan vuoden päivityksissä toimivan salasanan saa 50Eur:lla
HUOM: VFR version päivitykset ovat toistaiseksi olleet ilmaisia ja ohjelma on toiminut samalla salasanalla.

Merkittäviä muutoksia tulee pari kertaa kaudessa. Tuoreen version saa ladattua osoitteesta **www.winpilot.com**

HUOM: (Pro versio) poista väkänen Cai302:n kohdalta.

HUOM: Käytettäessä Cambridgen loggeria D9 liittimen kautta tulee Hardwareksi asettaa GPS Nav2

7. Korkeusasetus

Winpilot nollaa korkeutensa merenpintaan automaattisesti käynnistyksen yhteydessä ja näyttää kentän QFE:n loggerin anturin perusteella (QFE ei ole oikein mikäli käytössä tavallinen GPS)

Kun ohjelma käynnistyy ja GPS on löytänyt satelliitit tulee näyttöön **Settings** valikko, josta korkeusasetuksen voi tarkistaa.

Ohjelman korkeuden voi tietty Suomessa ja muissa alavissa olosuhteissa nollata kentän pintaan, mutta tällöin tulee käyttää HK2004b.dat käännepeisteitä, joissa käännepeisteiden korkeuden on asetettu nollaan. Tällöin tulee korkeus asettaa nollaksi joka aamu muutoin menee loppuliuún laskenta pieleen.

Settings valikossa asetetaan myös vedet ja hyttyset. (ei Pro ja VFR)

8. Lentotehtävän luominen

Paina **Menu Waypoints** (tai paina oikeaa pikkunappia). Yläreunan kierrekansion näköinen merkki johtaa käännepeisteisiin. Keskimäinen tehtävään ja suurennuslasi näyttää valitun käännepeisteiden tai lentokentän tiedot. Käännepeisteissä on valittava alhaalta naamakuva, jotta itse syötetyt käännepeisteet tulevat näyttöön. Oletusarvona ovat kielletyn ajosuunnan merkin takana olleet USAF- tiedoston mukana tulleet lentokentät ja majakat.

Koskettamalla ja pitämällä **tap and hold** käännepeistettä siirretään käännepeiste tehtävään.

Käännepeisteiden näyttöjärjestys on vapaasti valittavissa sarakkeittain. Täppää otsikkoriviä niin näet. Sarakkeiden leveydet voi kätevästi muuttaa kynällä rahaamalla. Fontin koko voidaan valita suoraan näytössä. Tehtävänäytön sarakkeiden sisältöä voi vaihtaa useasta vaihtoehdosta mm ETA ja polttoainelaskelmat. Kertatäppää sarakkeen otsikkoa ja valitse.

Tehtävään tulee valita sekä lähtö- että maalipiste. Kun tehtävä on valmis näkyy se näytössä ja kun ollaan alle 3km lähtöpisteestä syttyy näyttöön **Start** painike, jolla tehtävän voi aloittaa manuaalisesti. Samoin syttyy käännepeisteellä **Next** painike.

HUOM: Adv ja Pro versioissa käynnistyy tehtävä automaattisesti aina kun linja ylitetään. Myös käännepeiste kuittaautuu automaattisesti kun on käyty sektorissa.

WPT napilla voi mm. editoida tehtävässä näkyvää käänne pistettä ja muuttaa sen aluekäänne pisteksi **AREA TASK** napilla voidaan mm. kopioida tehtäväksi 00 annettu säilöön jollekin muulle numerolle (01-24).

Aluetehtävän käänne pisteen paikkaa voidaan siirtää paitsi näkyvää ristikköä rahaamalla myös keinukytkimellä. (Paina 2s keskeltä alaspäin ja näytön alareunaan tulee teksti radius ja distance. Tähtäyspiste siirtyy nyt keinukytkimellä - ei ole osoittautunut kovin käteväksi)

Helpoin tapa suunnistaa on käyttää **Go To** toimintoa. Näytössä vedetään koneen läheltä siihen suuntaan kun halutaan mennä. Näyttöön tulee nyt käänne pisteluettelo, jossa ovat sen suunnan käänne pisteet etäisyysjärjestyksessä. Jos veto tapahtuu kauempana koneesta tulevat kaikki sen suunnan käänne pisteet näkyviin. Valitse haluamasi käänne piste luettelosta ja paina **OK**.

GoTo toimintoa näin käytettäessä tulee vasemmassa yläkulmassa oleva P (Pan) muuttaa täppämällä G (Goto). Muutoin em. raahaaminen siirtää karttaa näytöllä.

Takaisin haluttuun ja merkattuun **Mark Pos** paikkaan (esim hyvä termiikki) pääsee tuplatäppämällä sitä näytössä, jolloin suurennuslasi tulee valikkoon ja käskä **Action** valikosta **Fly direct to**. Samalla tavalla pääsee näytössä näkyville käänne pisteille. Toinen keino on käyttää **Touch** napin GoTo alavalintaa ja suunnistaa kertatäppäyksellä valittuun pisteeseen. Em. Action valikosta saadaan muuten VFR versiossa käänne piste asetettua myös **HSI** näyttöksi tai osoittimeksi.

Versioon 4.1 on tullut uutuuksena tehtävän muokkaus suoraan näytöllä. Valmiin tehtävän käänne pisteitä voi siirtää sormella. **Flight Plan** valikossa valitaan punainen keila. Sama keila syttyy P tai G kirjaimen alle näytön vasempaan yläkulmaan. Nyt voi käänne pisteitä siirtää sormella mikäli käänne pisteluettelon piste on riittävän lähellä lukkiutuu keila sinne. Jos kyseessä on kolmiotehtävä piirtyy retti vihreällä milloin FAI kolmioehdot täyttyvät.

Uutena valikkona on tullut **Touch** näppäin. Sillä voidaan näytön tartunta herkistää usealle eri toiminnalle. Esim ilmatilalle, jolloin kertatäppämällä esim MILCTA:ta saa näyttöön etäisyyden sen rajasta tai GoTo toiminnalle jolloin haluttu käänne piste löytyy näytöltä helposti kertatäppämällä.

Uutena on myös **Task** näppäin. Siinä voi syöttää tehtävän käänne pisteet joko nimellä tai numerolla. Tuntuu varsin kätevältä ja nopealta.

Huom: Tehtävä no. 24 on aina näytössä. Sitä voidaan käyttää lisäämään esim lentoaluetta rajoittava reuna tosin ilman varoitusta.

9. Tehtävän lähetys Volksloggeriin tai Colibriin

Tehtävä luodaan ensin Winpilotin 00-tehtäväksi. Tämän jälkeen mennään **Menu/VL Decl** tai **LX Decl** ja Adv versiossa katkaistaan sähkö hetkeksi loggerilta tai valitaan loggerin Menu kohta PC-yhteys.

(Pro versiossa painetaan painonappia 1-2s ja Volkslogger käynnistyy uudelleen ja ilmoittaa olevansa **Data transfer ready**. Nyt käännetään vipukytkin toiseen laitaan)

Ensin siirtyy Volksloggerin tai Colibrin senhetkinen tehtävä tieto Winpilotille. Koneen ja lentäjän tietoja voidaan nyt editoida (näppäimistön kuva oikeassa alakulmassa). Täppämällä Task saadaan tehtäväksi edellä asetettu tehtävä 00. Kun kaikki on valmista lähetetään tavarat takaisin Volksloggerille.

Huom: **LX Dcl** toimii vain simulaattorimuodossa

10. Polaarin muuttaminen

Menu valikon toiselta sivulta löytyy nappi polaari jonka alla on valittavissa sopiva polaari eri konetyyppien joukosta.

Valitun polaarin tiedot on syytä aina tarkistaa. Winpilot ohjelma käyttää koneen tyhjämassaa ja prosenttimäärää max vesistä siipikuormituksen laskemiseen. Massatiedot ovat valmiissa polaarissa yleensä liian kevyelle koneelle eikä vesien määräkään ole aina oikein. Polaaritiedosto kannattaa muuttaa oikeaksi, jotta loppuliukulaskenta toimii.

Polaaritiedosto on muodoltaan yksinkertainen. Se on tekstitiedosto, jossa ensin on koneen massa sitten vesien max. määrä ja sitten kolme nopeus/vajoamisnopeus arvoparia. Sopivasti valittuina niiden kautta piirretty parabeli kuvaa varsin hyvin koneen polaaria. Pieniä virityksiä voi tehdä melko helposti esim. Windowsin Muistio-ohjelmalla. (katso polaaritiedoston muoto ja tietojen järjestys Winpilot käsikirjasta).

Pelkän massan korjaaminen ei kuitenkaan riitä, koska koneen polaari muuttuu samalla.

Annettuja arvopareja voi pienessä mitassa muuttaa korjaamalla molempia kertomalla vanhan ja uuden tyhjämassan suhteen neliöjuurella.

Kokonaan uuden oman polaarin tekoon tarvitaan ensin riittävän luotettava mielellään koelennetty polaari, joka on ensin muutettava käsin oikealle massalle (siipikuormitukselle). Polaaris-ta valitaan 6-10 arvoparia (nopeus/vajoamisnopeus). Kunkin pisteen arvot kerrotaan koelennetyin ja halutun massan suhteen neliöjuurella ja saadaan muutetut pisteet

Uusien hyvin polaariin istuvien kolmen pisteen hakemiseen löytyy hyvä ohjelma **www.lxnavigation.si** sivuilta. Siellä kohdassa Downloads / Software löytyy ohjelma **LXe** full . Se tarvitsee toimiakseen vielä Eurooppa tietokannan kohdasta **Databases**. LXE ylävalikosta kodasta Tools löytyy valikko Polar. Tämän ohjelman ylävalikosta Tools löytyy valikko Insert.

Tällä valinnalla voi antaa yhden polaarin pisteen, joko kursorilla tai numeroarvona. Kun riittävä määrä (6-10) pisteitä on annettu annetaan laskukomento. Laskettuja kolmea pistettä voi siirtää nopeutta muuttamalla niin, että niiden läpi laskettu polaari istuu mahdollisimman hyvin annettuihin arvoihin. Saadut kolme arvoparia käytetään Winpilot polaaritiedossa. Ohjelma laskee myös kertoimet a, b ja c, jotka taas voi antaa omaksi polaariksi LX160 laskimelle. Muutettu polaari tallennetaan MyDocuments hakemistoon ja se tulee näkyviin ohjelman polaarilistassa

11. Muuta tarpeellista tietoa

Laitteen pohjassa on pieni reikä josta näyttökynällä tökkäämällä saa aikaiseksi ns. **kevyt resetin**. Tämä yleensä auttaa kun laite on jäänyt jumiin ohjelmassa. Ohjelma on käynnistettä uudelleen

Tärkein on tieto siitä, että iPAQ:in muistin ylläpito syö melko paljon virtaa. Laitteen akku tyhjenee 2-3vk säilytyksessä (tehoakulla n. 5 vk) ja silloin häipyvät kaikki lataamasi sen muistista. Käyttöjärjestelmä toki säilyy. Eli Active Sync:in ja PC:n käyttöä kannattaa harjoitella. Laita salasana muistiin laitteen taakse teipillä niin ei tarvitse aina kysellä. (toivoo HK)

Suurin virrankulutus on 5V/1000mA kun akku on latautumassa, max. taustavalo ja laitetta käytetään samanaikaisesti. Normaaliikäytössä se on 300-400mA ja ilman taustavaloa alle 200mA. Laitteen akun kapasiteetti on 5V/1Ah (tehoakulla 2Ah), jolloin laite toimii akulla ilman taustavaloa 4-5h (8h) Lataus kestää 2-3 h. Saattaa siis vilkuttaa koneessa melko pitkäänkin.

Näytön kirkkaus kannattaa asettaa automattiseksi tai poistaa taustavalo kokonaan. Laite kannattaa ohjelmoida sammumaan kokonaan akkukäytössä 2-3min käyttämättömyyden jälkeen, ettei jää maassa vahingossa päälle.

Vastavaloon lennettäessä kannattaa kokeilla kirkkaampaa taustavaloa.

Laskun jälkeen on poistuttava ensin Winpilot ohjelmasta **Quit WP** ja sitten vasta virrat pois. Jos iPAQ sammutetaan Winpilot ohjelmaan ei seuraavana päivänä tapahdu tarpeellisia alkuritualeja (mm korkeuden nollaus)

Laitteen pohjassa on luukun alla päävirtakytkin. Sillä saa siis aikaiseksi **täys resetin** joka puhdistaa laitteen muistin (ja samalla kaiken sinne asetetun käyttöjärjestelmää lukuunottamatta). Uudemmissa ipaqeissa pidetään laitimaiset napit pohjassa ja tehdään kevytresetti. Täysresettiä tarvitaan silloin kun laite on jäänyt kunnolla jumiin eikä kevyt resetti auta. Täys resetin jälkeen on ohjelma ja kaikki data siirrettävä uudelleen kämmenmikroon.

Uudet korkeusinformaation sisältävät kartat ovat joskus melko raskaita. Jos vanha iPAQ tuntuu hitaalta (esim Espanja) niin kannattaa ottaa korkeusnäyttö pois **Settings2/ Elevations**

Winpilottiin luotu tehtävä kannattaa aina syöttää Loggeriin. Lentojen myöhempi tarkastelu helpottuu. Loggerin voi myös purkaa iPAQ:iin ja siirtää sieltä isompana kasana kerralla PC:hen. Winpilot-ohjelmalla voi myös katsoa loggerilta purettuja lentoja. Loggerista kannattaa ottaa selvyuden vuoksi äänimerkit pois ja suunnistaa pelkästään Winpilotilla

Mark Pos on tarkoitettu paikan merkintään, jonne halutaan takaisin ja se häviää kun laite sammutetaan. Sen koordinaatit saa suurennuslasilla käännepisteluettelosta.

Kiinteämpään merkintään kannattaa käyttää **User Turnpoint**-menettelyä.

Valitse käännepisteluettelo ja paina jotain kohtaa ja syttyy valikko **Create WPT** jossa voi lisätä uuden käännepisteen. Sen paikka on koneen senhetkinen sijainti. Uusi käännepiste toimii kuten muutkin käännepisteet. Samasta valikosta voidaan uusi käännepiste myös poistaa tai muuttaa sen sisältöä. Uusi käännepiste jää laitteen muistiin ja näkyy käännepisteluettelossa.

Tiukassa paikassa voi laittaa **Trace** komennon päälle jolloin näytössä näkyy lennetty reitti viivana helpottaen takaisin löytämistä.

Tuplaklikillä nimien kohdalta saat tietoja käännepisteistä, lentokentistä ja rajoitusalueista tai

voit poistaa lentorajoitusalueita käytöstä.

Saman saa aikaiseksi **Touch Info** toiminnalla kertatäppäyksellä

Vas. yläkulmassa vaihtuu täpättämällä joko G tai P, joka tarkoittaa "Pan" eli kartan siirtoa sormella vetämällä. Niiden vierellä on pohjoisnuoli, jota täppäämällä saa muutettua kartan suuntaa.

Vasemmalla keskellä olevista "kersantinmerkeistä" saa asetettua McCready arvon (ei Pro) ja ajallisesti rajoitettuihin tehtäviin liittyviä juttuja. Sieltä voi myös käynnistää tehtävän manuaalisesti.

Siellä voidaan asettaa loppuliuku päättymään lähtökorkeus -1000m (suorituslennot).

Aluetehtävän laskennassa käytetyt tiedot annetaan myös sieltä. Tehtäväaika 15min välein ja laskennassa käytetty nopeusperusta usean vaihtoehdon joukosta. Suosittelen manuaalisesti annettua niin kontrolli säilyy.

Jos automaattinen tehtävän käynnistys ei ole toiminut, voi siellä antaa lähtöajan myös manuaalisesti.

HUOM: Paluu karttanäyttöön kersantinmerkeistä.

Näytössä kersantinmerkkien vieressä on siis annettu MC arvo, loppuliuku tehtävän maaliin asti sekä arvioitu saapumisaika tai heitto annettuun tehtäväaikaan (aluetehtävä)

Pro versiossa siirtyvät Filserille annetut MC, siipikuormitus ja hyttysset automaattisesti WP:hen.

Itse olen muuten totutellut käyttämään laitetta pikkusormen kynnen kulmalla. Puikon säilyttäminen hampaiden välissä kun on vähän hankalaa.

CD levyitä löytyy Pescgesin ja Volksloggerin päivitettyt käännepeisteet.

Sieltä löytyy myös Winpilotin PC:ssä pyörivä simulaattoriversio

Winpilot_XPLite_524 tai **Winpilot_XP_VFR204** harjoittelua ja tarvittaessa ohjelman esittämistä varten. Kokeile (pitää olla XP käyttis)

Levyitä löytyy myös **Strepla 3.2** täysversio 30 vrk kokeilua varten. Siinä on 3D näyttö ja OLC ilmoittautumisautomaatti. Mukana on ainoastaan Suomen kartta. Winpilotin ilmatila ja käännepeisteet sopivat yhteen Streplan kanssa. Kokeile.

Jossakin Winpilot Pro ohjelmaversioissa on oletusarvona Cambridgen 302 variometri. Kohdassa **Menu About** oleva väkänä tulee ehdottomasti poistaa jotta ohjelma ymmärtää loggerilta variometrin kautta tulevan datan oikein.

Jotta VFR version matkalaskelma toimii oikein tulee koneen nopeus tuulitieto ja polttoaineen kulutus antaa kohdassa **Settings**

12. Sähköinen asennus

Muutama sana johtosarjasta:

Laatikon sisällä on väärän napaisuuden diodi ja 1A sulake, joka toimii myös normaalina ylivirtasulakkeena. Laitteen + Volksloggerin max on 0.6A (iPAQ lataus ja max. kirkas näyttö). Mittaritauluun tulee laittaa sarjaa varten max 0.8A sulake.

Laatikko sisältää myös varavoimakondensaattorit loggerille akunvaihdon ajaksi. (riitävät vain n. 0.2s eli kytkimen käyttöajaksi)

13. Mekaaninen asennus

Sekä iPAQ:in että loggerin johtojen, että myös iPAQ:in telineen asennuksessa on huomattava mahdollinen kuomun pakkolaukaisu.

Ko. liitosjohdot ja niiden lukitukset ovat niin lujia, että ne vaikuttavat kuomun lentorataan pakkolaukaisutilaneessa, joten mitään johtojen päässä olevaa ei saa kiinnittää ruuveilla kuomun reunaan. Imukuppikiinnitys kuomuun on sallittua.

14. Käyttöohjeet

Nämä ohjeet eivät ole tarkoitettu käyttöohjetta korvaamaan vaan täydentäväksi lukemiseksi niiden oheen ja tietty myös raavaille miehille, jotka eivät tunnetusti käyttöohjeita lue.

Kuitenkin suosittelen tässä vaiheessa tutustumista myös Winpilotin omaan käyttöohjeeseen (Winpilot_609.pdf tai Winpilotvfr_200.doc) CD levyllä, jotta ei jää olennaisia asioita hyväksi käyttämättä.